

OBSAH

ÚVOD.....	13
I. VÝKLAD POJMŮ.....	15
II. STRAVOVÁNÍ V OZBROJENÝCH SILÁCH ČESKÉ REPUBLIKY ..31	31
1 ÚKOLY STRAVOVÁNÍ V OZBROJENÝCH SILÁCH ČESKÉ REPUBLIKY	31
2 NATURÁLNÍ A BEZPLATNÉ STRAVOVÁNÍ	33
2.1 Zásady přiznávání proviantních náležitostí	35
2.2 Formy proviantních náležitostí	36
2.3 Zabezpečení naturálního a bezplatného stravování	37
2.3.1 Kontrolní otázky	37
2.4 Naturální stravování vojáků v záloze povolanych na vojenské cvičení	39
2.4.1 Proviantní náležitosti	39
2.4.1.1 Naturální stravování	39
2.4.1.2 Materiální prostředky.....	39
2.4.1.3 Náhrada v penězích.....	39
2.4.2 Stravní dávky a přídatky potravin	40
2.4.2.1 Stravní dávky	40
2.4.2.2 Přídatky potravin	40
2.4.3 Náhrada v penězích a příplatek k náhradě v penězích	43
2.4.4 Energetická, výživová a finanční hodnota potravin	43
2.4.5 Kontrolní otázky	45
2.5 Naturální stravování žáků vojenských středních škol	47
2.5.1 Proviantní náležitosti	47
2.5.1.1 Naturální stravování	47
2.5.1.2 Materiální prostředky.....	47
2.5.2 Stravní dávka pro žáka a přídatky potravin	48
2.5.3 Náhrada v penězích a příplatek k náhradě v penězích	48
2.5.4 Energetická, výživová a finanční hodnota stravní dávky pro žáka a přídatky potravin.....	48
2.5.5 Kontrolní otázky	49
2.6 Bezplatné stravování vojáků z povolání	51
2.6.1 Formy bezplatného stravování	51
2.6.2 Bezplatné stravování při výkonu zvláštních profesí a činností.....	51
2.6.3 Výjimky ze zabezpečení bezplatného stravování	52
2.6.4 Stravní dávky a přídatky potravin	53
2.6.4.1 Stravní dávky	53
2.6.4.2 Přídatky potravin	53

2.6.5	Náhrada v penězích	55
2.6.6	Energetická, výživová a finanční hodnota stravních dávek a přísad potravin	56
2.6.7	Kontrolní otázky	57
2.7	Proviantní náležitosti při přidělovém stravování	59
2.7.1	Historie přidělového hospodářství	59
2.7.2	Současnost	59
2.7.3	Stravní dávky při přidělovém stravování	60
2.7.4	Prísady potravin při přidělovém stravování	60
2.8	Náležitost krmiva	62
2.8.1	Kontrolní otázky	62
3	ŘÍZENÍ PROVIANTNÍHO ZABEZPEČENÍ	63
3.1	Povinnosti funkcionářů proviantního zabezpečení	63
3.1.1	Pracovník pověřený řízením stravování útvaru a zabezpečením materiálem MU 1.0	63
3.1.2	Velitel hospodářského družstva	67
3.1.3	Starší kuchař	67
3.1.4	Kuchař	68
3.1.5	Správce skladu potravin	68
3.1.6	Skladník	68
3.1.7	Starší účtovatel	68
3.1.8	Účtovatel	69
3.1.9	Kontrolní otázky	69
4	ORGANIZACE STRAVOVÁNÍ MIMO STÁLOU POSÁDKU	71
4.1	Mikrostruktury logistiky zabezpečující stravování	71
4.1.1	Hospodářské družstvo	71
4.1.1.1	Činnost velitele hospodářského družstva	72
4.1.2	Sklad potravin	72
4.1.2.1	Činnost správce skladu potravin	73
4.1.3	Kontrolní otázky	73
4.2	Součinnost a odpovědnost při zabezpečení stravování	74
4.3	Spolupráce odborných orgánů při proviantním zabezpečení	75
4.3.1	Spolupráce s orgány zdravotnické služby	75
4.3.2	Spolupráce s orgány veterinární služby	75
4.3.2.1	Veterinární hygienický dozor u civilních dodavatelů	77
4.3.2.2	Veterinární hygienický dozor nad krmivem	78
4.3.2.3	Veterinární hygienický dozor při soustředění vojsk	78
4.3.2.4	Úkoly veterinárního hygienického dozoru při alimentárním onemocnění	79
4.3.3	Kontrolní otázky	81
4.4	Zásobování potravinami a ostatním materiálem MU 1.0	83

4.4.1	Zásoby MU 1.0 – potraviny	83
4.4.2	Zabezpečení proviantní výstrojí a technikou	85
4.4.3	Způsob zásobování	85
4.4.4	Zabezpečení přísně zúčtovatelných tiskopisů	85
4.4.5	Kontrolní otázky	86
4.5	Organizace přípravy a výdeje stravy	87
4.5.1	Základní ustanovení	87
4.5.2	Činnost hospodářské výdejny	87
4.5.3	Činnost HV v zamořeném prostoru	88
4.6	Organizace ochrany a obrany proviantních jednotek	90
4.6.1	Kontrolní otázky	90
5	SPECIFICKÉ FORMY STRAVOVÁNÍ	91
5.1	Stravování při cvičení a soustředění	91
5.2	Stravování v tropickém a subtropickém pásmu	93
5.3	Stravování v zimě	93
5.4	Stravování při přesunech	95
5.4.1	Stravování při převozech po železnici	95
5.4.2	Stravování při přesunu po vlastní ose	96
5.4.3	Stravování při letecké přepravě	96
5.4.4	Stravování při lodní přepravě	96
5.4.5	Kontrolní otázky	96
5.5	Smluvní zajištění stravy	97
5.6	Individuální a skupinová příprava stravy	98
5.7	Stravování jednotek v zahraničí	98
5.8	Stravování zahraničních jednotek ve vojenských stravovacích zařízeních	98
5.9	Zvláštnosti stravování výkonných letců	99
5.10	Stravování vojáků z povolání hospitalizovaných na posádkové ošetřovně	99
5.10.1	Kontrolní otázky	99
6	ZÁVODNÍ STRAVOVÁNÍ	101
6.1	Podmínky provozu vojenských stravovacích zařízení	101
6.1.1	Zásady pro zřízení VSZ	101
6.1.2	Obsazování funkcí zaměstnanců VSZ	103
6.1.3	Řízení provozu VSZ	103
6.1.4	Dočasné omezení a zrušení provozu VSZ	103
6.1.5	Kontrolní otázky	105
6.2	Stravovací komise VSZ	106

6.2.1	Zřizování stravovací komise	106
6.2.2	Činnost stravovací komise	106
6.3	Organizace stravování	107
6.3.1	Sestavování jídelního lístku	107
6.3.2	Výběr dodavatelů a dodávky zboží	107
6.3.3	Výdej a konzumace stravy	107
6.3.4	Hospodaření se stravenkami	108
6.3.5	Výdej stravy v ostatních případech	111
6.3.6	Kontrolní otázky	112
6.4	Doplňkový provoz	113
6.4.1	Podmínky doplňkového provozu	113
6.4.2	Zásady doplňkového provozu	113
6.5	Zásady hospodaření vojenského stravovacího zařízení	115
6.5.1	Vedení účetní evidence	115
6.5.2	Inventura zásob potravin, vyrovnání přebytků a schodků	115
6.5.3	Kontrolní otázky	116
6.6	Závodní stravování zabezpečované mimorezortním subjektem	117
6.6.1	Catering	117
6.6.2	Smluvní závodní stravování	117
6.6.3	Kontrolní otázky	118
7	POSKYTOVÁNÍ POHOŠTĚNÍ A OBČERSTVENÍ V REZORTU MINISTERSTVA OBRANY	119
7.1	Zásady pro poskytování pohoštění a občerstvení	120
7.2	Finanční limity a rozpočtování výdajů na pohoštění a občerstvení	122
7.2.1	Kontrolní otázky	124
III.	POTRAVINOVÉ PRÁVO ČESKÉ REPUBLIKY A EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ	125
	Předmluva k potravinářským předpisům	125
1	STRUČNÝ PŘEHLED POTRAVINOVÉHO PRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY A EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ	129
1.1	Evropské potravinové právo	129
1.1.1	Nařízení č. 852/2004	130
1.1.2	Nařízení č. 853/2004	132
1.1.3	Nařízení č. 854/2004	132
1.1.4	Nařízení č. 882/2004	133
1.2	České potravinové právo	135
1.2.1	Zákon č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích	135

1.2.2	Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví.....	135
1.2.3	Vyhláška č. 137/2004 Sb. o hygienických požadavcích na stravovací služby.....	136
1.2.4	Kontrolní otázky	136
2	ZÁKLADNÍ POVINNOSTI PROVOZOVATELŮ STRAVOVACÍCH SLUŽEB A JINÝCH POTRAVINÁŘSKÝCH PODNIKŮ	137
2.1	Předpoklady pro výkon činností epidemiologicky závažných	137
2.1.1	Lékařské vyšetření a zdravotní průkaz	138
2.1.2	Povinnosti v oblasti proškolení osob činných ve stravovacích službách	138
2.1.3	Rozsah znalostí nutných k ochraně veřejného zdraví při výkonu činnosti epid. závažné..	139
2.1.4	Kontrolní otázky	140
2.2	Podmínky provozování stravovacích služeb	141
2.2.1	Povinnosti osob provozujících stravovací službu	141
2.3	Lékařské prohlídky a infekční choroby	145
2.4	Zásady osobní hygieny a požadavky na zdravotní stav	145
2.4.1	Rukavice	146
2.4.2	Osobní chování.....	147
2.4.3	Úrazy	147
2.4.4	Návštěvy.....	147
2.4.5	Kontrolní otázky	147
3	VŠEOBECNÉ HYGIENICKÉ POŽADAVKY PRO PROVOZOVATELE POTRAVINÁŘSKÝCH PODNIKŮ	149
3.1	Obecné požadavky na stacionární potravinářské provozy	149
3.1.1	Omezení konzumace některých potravin v rezortu MO.....	150
3.2	Specifické požadavky na prostory pro přípravu, ošetření nebo zpracování potravin ve stacionárních potravinářských provozech.....	151
3.3	Požadavky na mobilní nebo přechodné provozy	152
3.4	Přeprava potravin	153
3.5	Požadavky na zařízení	154
3.6	Potravinářské odpady	155
3.7	Zásobování vodou	156
3.8	Předpisy pro potraviny	157
3.9	Předpisy pro první balení a další balení potravin.....	158
3.10	Tepelné ošetření	158
3.11	Odběr vzorků	159
3.12	Dezinfekce, dezinfekce a deratizace	159
3.12.1	Kontrolní otázky	161

4	ANALÝZA RIZIK, KRITICKÉ KONTROLNÍ BODY A ZÁSADY PROVOZNÍ HYGIENY	163
4.1	Analýza rizik a kritické kontrolní body (HACCP)	163
4.1.1	Historie	163
4.1.2	Potravinová nebezpečí	164
4.1.2.1	Biologické nebezpečí	164
4.1.2.2	Fyzikální nebezpečí	164
4.1.2.3	Chemické nebezpečí	164
4.1.3	Kritické kontrolní body	164
4.1.4	Přínos systému HACCP	167
4.2	Zásady provozní hygieny	169
4.2.1	Kontrolní otázky	170
5	KODEX HYGIENICKÝCH PRAVIDEL PRO PŘEDVAŘENÉ A VAŘENÉ POTRAVINY VE VEŘEJNÉM STRAVOVÁNÍ	171
5.1	Požadavky na výrobní, přípravní a spotřební části provozovny	172
5.1.1	Místo	172
5.1.2	Silniční komunikace a prostory používané kolovou dopravou	172
5.1.3	Budovy a jejich vybavení	172
5.1.4	Dodávka vody	174
5.1.5	Tekuté odpady a likvidace odpadů	175
5.1.6	Chlazení	175
5.1.7	Šatny a toalety	176
5.1.8	Umývárny v přípravních prostorech	176
5.1.9	Dezinfekční vybavenost	177
5.1.10	Osvětlení	177
5.1.11	Větrání	177
5.1.12	Vybavení pro ukládání odpadu a nepoživatelného materiálu	178
5.2	Zařízení a nástroje	178
5.2.1	Materiály	178
5.2.2	Sanitární design, konstrukce a instalace	178
5.2.3	Označení zařízení	179
5.2.4	Uchovávání zařízení a nástrojů	179
5.3	Provozovna: hygienické požadavky	179
5.3.1	Údržba	179
5.3.2	Čistění a dezinfekce – umývání nádobí	179
5.3.3	Kontrolní hygienický program	180
5.3.4	Ukládání a likvidace odpadů	181
5.3.5	Vyloučení domácích zvířat	181

5.3.6	Ochrana před škůdci	182
5.3.7	Uchovávání nebezpečných látek	182
5.3.8	Věci osobní potřeby a oděvy	183
5.4	Provozovna: požadavky na hygienické zpracování	183
5.4.1	Požadavky na suroviny	183
5.4.2	Prevence křížové kontaminace	184
5.4.3	Použití vody při zpracování potravin	184
5.4.4	Rozmrazování	185
5.4.5	Proces tepelného opracování	185
5.4.6	Postup porcování	187
5.4.7	Postup zchlazení a podmínky uchovávání chlazených potravin	187
5.4.8	Postup zmrazení a podmínky uchovávání mražených potravin	188
5.4.9	Přeprava	188
5.4.10	Ohřev a podávání	188
5.4.11	Systém identifikace a kontroly jakosti	189
5.4.12	Kontrolní otázky	190
6	PODMÍNKY UVÁDĚNÍ POKRMŮ DO OBĚHU	191
6.1	Označování rozprac. pokrmů, polotovarů, cukrářských výrobků a pokrmů	191
6.1.1	Kontrolní otázky	193
7	DATUM MINIMÁLNÍ TRVANLIVOSTI, DATUM POUŽITELNOSTI A ZÁRUČNÍ LHŮTA	195
7.1	Datum použitelnosti	195
7.2	Datum minimální trvanlivosti	195
7.3	Výjimky z označování, způsob označování, nejčastější problémy	196
7.3.1	Potraviny, které nemusí být označeny DP ani DMT	196
7.3.2	Způsob označování potravin	196
7.3.3	Nejčastější problémy v souvislosti s označováním potravin DP a DMT	196
7.4	Záruční lhůta potravin	197
7.4.1	Kontrolní otázky	198
8	NĚKTERÁ USTANOVENÍ ZÁKONA Č. 110/1997 SB. O POTRAVINÁCH A TABÁKOVÝCH VÝROBCÍCH	199
8.1	Povinnosti provozovatele potravinářského podniku	199
8.2	Uvádění potravin do oběhu	203
8.2.1	Kontrolní otázky	205
8.3	Státní dozor	206
8.3.1	Orgány ochrany veřejného zdraví	206
8.3.2	Orgány veterinární správy	206

8.3.3	Státní zemědělská a potravinářská inspekce	207
8.3.4	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	207
8.3.5	Kontrolní otázky.....	207
IV.	BEZPEČNOST POTRAVIN V ČR	209
1	ÚSTŘEDNÍ ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY	213
1.1	Ministerstvo zemědělství (MZe).....	214
1.1.1	MZe: Sekretariát Koordinační skupiny.....	214
1.1.1.1	Členové Koordinační skupiny.....	215
1.1.1.2	Funkce Koordinační skupiny	215
1.1.2	Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI).....	215
1.1.2.1	Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF)	216
1.1.3	Státní veterinární správa (SVS)	217
1.1.4	Státní rostlinolékařská správa (SRS)	217
1.1.5	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ)	218
1.2	Ministerstvo zdravotnictví (MZ)	219
1.2.1	Centrum epidemiologie a mikrobiologie SZÚ.....	219
1.2.2	Centrum hygieny potravinových řetězců SZÚ	219
1.3	Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO).....	220
1.3.1	Česká obchodní inspekce (ČOI).....	220
1.4	Ministerstvo životního prostředí (MŽP).....	221
1.5	Ministerstvo vnitra (MV)	221
1.6	Ministerstvo dopravy (MD).....	221
1.7	Ministerstvo financí (MF).....	221
1.8	Státní úřad pro jadernou bezpečnost (SÚJB).....	222
1.8.1	Kontrolní otázky.....	222
2	NEVLÁDNÍ ORGANIZACE	223
2.1	Potravinářská komora (PK)	223
2.2	Agrární komora (AK)	223
2.3	Svaz obchodu a cestovního ruchu (SOCR).....	223
2.3.1	Kontrolní otázky.....	223
3	SPOTŘEBITELSKÉ ORGANIZACE	224
3.1	Koalice občanských spotřebitelských aktivit (KOSA)	224
3.2	Sdružení obrany spotřebitelů (SOS).....	224
3.3	Sdružení českých spotřebitelů (SČS)	224
3.4	Spotřebitelský a poradenský informační servis (SPIS)	224

4	PORADNÍ ORGÁNY	225
4.1	Vědecké výbory	225
4.1.1	Vědecký výbor pro potraviny	225
4.1.2	Vědecký výbor veterinární	226
4.1.3	Vědecký výbor pro výživu zvířat.....	226
4.1.4	Vědecký výbor fyto-sanitární a životního prostředí	226
4.1.5	Vědecký výbor pro geneticky modifikované potraviny a krmiva	226
5	INFORMAČNÍ CENTRUM BEZPEČNOSTI POTRAVIN	227
6	MONITORING CIZORODÝCH LÁTEK V POTRAVNÍCH ŘETĚZCÍCH	228
6.1.1	Kontrolní otázky	228
7	ZAČLENĚNÍ SYSTÉMU BEZPEČNOSTI POTRAVIN V ČR DO EVROPSKÝCH STRUKTUR	229
7.1	Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA)	229
7.2	Potravinový a veterinární úřad (FVO)	230
7.3	Evropský úřad pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC)	231
7.4	Generální ředitelství pro zdraví a ochranu spotřebitele (DG Sanco)	231
7.5	Evropské informační středisko pro potraviny (EUFIC).....	231
7.6	Informační služba o výzkumu a vývoji v EU (CORDIS)	231
7.7	Konfederace výrobců potravin a nápojů v EU (CIAA)	232
7.8	Systém rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF)	232
7.8.1	Kontrolní otázky	234
	ZÁVĚR	235
	CITOVANÁ LITERATURA	237
	SEZNAM PŘÍLOH	241
	SEZNAM ČESKÝCH ZKRATEK	274
	SEZNAM ANGLICKÝCH ZKRATEK	276
	ANGLICKO-ČESKÝ SLOVNÍČEK	277
	ČESKO-ANGLICKÝ SLOVNÍČEK	281
	REJSTRÍK	285